

POSTANOWIENIE

29 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 29 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku T.R.

z udziałem K.G.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej,

na skutek skargi kasacyjnej K.G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 11 stycznia 2024 r., XII Ga 255/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 stycznia 2024 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił apelację uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z 8 lutego 2023 r., którym Sąd pozbawił uczestnika prawa prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wynikającym z art. 373 Prawa upadłościowego na okres jednego roku.

Uczestnik wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego, zaskarżając je w całości. We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), w ramach którego pyta, czy zakres zakazu prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika powinien obejmować wszystkie formy prowadzenia działalności określone w art.

373 ust. 1 Prawa upadłościowego, w tym nawet te, co do których nie można zarzucić nieprawidłowości. Skarżący powołał się także na oczywistą zasadność skargi, wskazując, że orzeczenie Sądu Okręgowego w sposób oczywisty narusza art. 245 w zw. z art. 233 k.p.c. przez nierozpoznanie wszystkich zarzutów apelacyjnych i tym samym dokonanie nieprawidłowej kontroli apelacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostanie uznane za uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne wymaga sformułowania problemu prawnego i wykazania, że ma on precedensowy charakter oraz znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (zob. postanowienia SN: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, i z 6 lutego 2026 r., I CSK 719/25).

Nie można uznać, by sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne miało walor istotnego. Na tle art. 373 Prawa upadłościowego nie występuje bowiem wyartykułowany w skardze kasacyjnej problem. Jeżeli zajdzie któraś z przesłanek wymienionych w art. 373 ust. 1 pkt 1-4 Prawa upadłościowego sąd orzeka łącznie

pozbawienie wszystkich praw, o których mowa w tym przepisie *in principio* (zob. F. Zedler [w:] *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, red. A. Jakubecki, F. Zedler, Warszawa 2011, teza 13 do art. 373).

Nie można przy tym przyjąć, jak chciałby tego skarżący, by zakresem zakazu były objęte tylko te formy działalności, w ramach których osoba objęta zakazem dopuściła się nieprawidłowości. Tego rodzaju interpretacja pozbawiałaby art. 373 Prawa upadłościowego większego znaczenia, gdyż wystarczająca dla obejścia orzeczonego zakazu byłaby zmiana formy prowadzenia działalności gospodarczej. Na tym tle należy jeszcze podkreślić, że art. 373 Prawa upadłościowego pełni nie tylko funkcję prewencyjno-profilaktyczną, mającą zabezpieczać przed lekceważeniem prawnych rygorów prowadzenia działalności gospodarczej i wyrządzeniem szkody wierzycielom, ale jego celem jest również wyłączenie z obrotu gospodarczego osób, które nie są w stanie sprostać podstawowym wymaganiom prowadzenia działalności gospodarczej (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 lipca 2002 r., P 12/01, OTK-A 2002/4/50, wydany na tle art. 17² Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe).

Skarżący nie mógł się także skutecznie powołać na przesłankę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wniosek w tym zakresie, po pierwsze, jest niejasny, z tego względu, że jako przepis prawny, który miał zostać naruszony, skarżący wskazuje art. 245 w zw. z art. 233 k.p.c. dotyczące środków dowodowych i zasady swobodnej oceny dowodów, mimo że dalej skarżący stwierdzi, iż do naruszenia tych przepisów miało dojść na skutek nierozpoznania wszystkich zarzutów apelacyjnych. Po drugie, podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Marcin Krajewski

(E.M.)

[SOP]